

Viipurin Suomalaisen
Kirjallisuusseuran
toimitteita
15

HELSINKI 2005

ISSN 1236-4304

Lappeenrannan Kirjapaino Oy 2005

Partiolaiset Viipurin katukuvassa, leireillä ja retkillä

Viipuri oli Suomen itsenäisyyden aikana nuorison kaupunki. Mitä erilaisin nuorisotoiminta kukoisti, eikä mistään kuulunut nykyään niin tavanmukaista mankumista ”tää on ihan mätä paikka, ku täällä ei ole edes kahta diskoakaan”. Ehkä vanhempina aikoina ei ollut tarjolla eikä siis tarvittu niitten toinen toistaan erikoisempien toimintojen kirjoa, jota nykynuorisolle tarjotaan. Erilaisten toimintojen määrä ehkä oli silloin vähäisempi, mutta eri toiminnat olivat kai sitten vastaavasti tehokkaampia ja paremmin suunniteltuja ja johdettuja.

Ykkössijalla oli Viipurissa ennen kaikkea urheilutoiminta. Ei tarvitse kuin vain muistaa Viipurin Urheilijoiden 3000-päinen poikaosasto tai viipurilaisten palloiluseurojen Sudet. ViPS, Ilves ja Sorvalin Veikot seuroilla oli hallitseva asema Suomen juniori- ja mestaruussarjapalloilussa, Viipurin Nyrkkeilijöillä ja Viipurin Voimailijoilla voimalajeissa sekä Talikkalan Tovereiden Talikkalan Taitovoimistelijoiden ryhmällä voimistelussa. Siispä voi todeta, että tehokasta nuorisotoimintaa löytyi kaupungissa.

Mutta myös muu nuorisotoiminta kukoisti. Musiikki, nuorisoseuratoiminta, tanhuaminen, näyttämötaide, suojeluskunta- ja sotilaspoikatoiminta ja partioliike toimivat vireästi, vain joitakin nuorisotoimintamuotoja mainitakseni.

Sir Robert Baden-Powellin vuonna 1907-08 perustama partioliike sai aikaan suuren innostuksen myös Suomessa. Ensimmäisen partiolippukunnan perusti Ahvenanmaalle kirkkoherra K. G. E. Mosander 1910 ja keväällä 1911 oli toiminnassa jo kymmenittäin partiolippukuntia eri puolilla Suomea. Niin myös Viipurissa perustettiin Viipurin NMKY:n Toimenpojat ja Viipurin Tähtipojat ja -tytöt, sekä 1911 ruotsinkielinen Wiborgs Scoutkår. Panslavistinen kenraalikuvernööri F. A. Seyn sai kuitenkin aikaan sen, että 20.9.1911 partioliike Suomessa kiellettiin. Toiminta jatkui sen jälkeen ”maan alla” ja esimerkiksi urheilutoiminnaksi naamioituna mm. NMKY:n piirissä. Muutama päivä tsaarin kruunus-

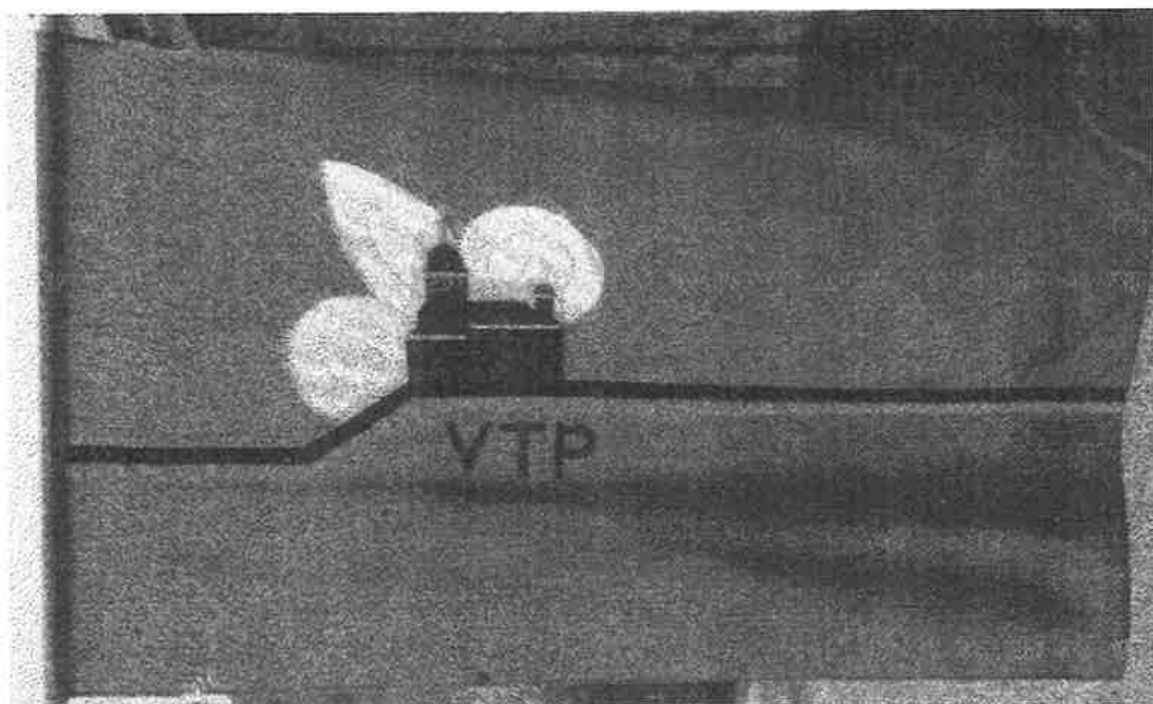
ta luopumisen jälkeen vuonna 1917 syntyivät uudet partiolippukunnat eri puolilla Suomea. Partiolaiset pitivät ensimmäisen yhteisesiintymisen - paraatimarssin - 20.5.1917 Viipurissa.

Innostuksen vallassa perustettujen lippukuntien jäsenmäärät nousivat varsin korkeiksi, ollen monissa tapauksissa useampia satoja (mm. VTP:hen liittyi yli 1000 jäsentä). Silloin oli ”suorastaan trendikästä” kuulua partioon. Useat lippukunnista perustettiin koulujen oppilaskuntiin.

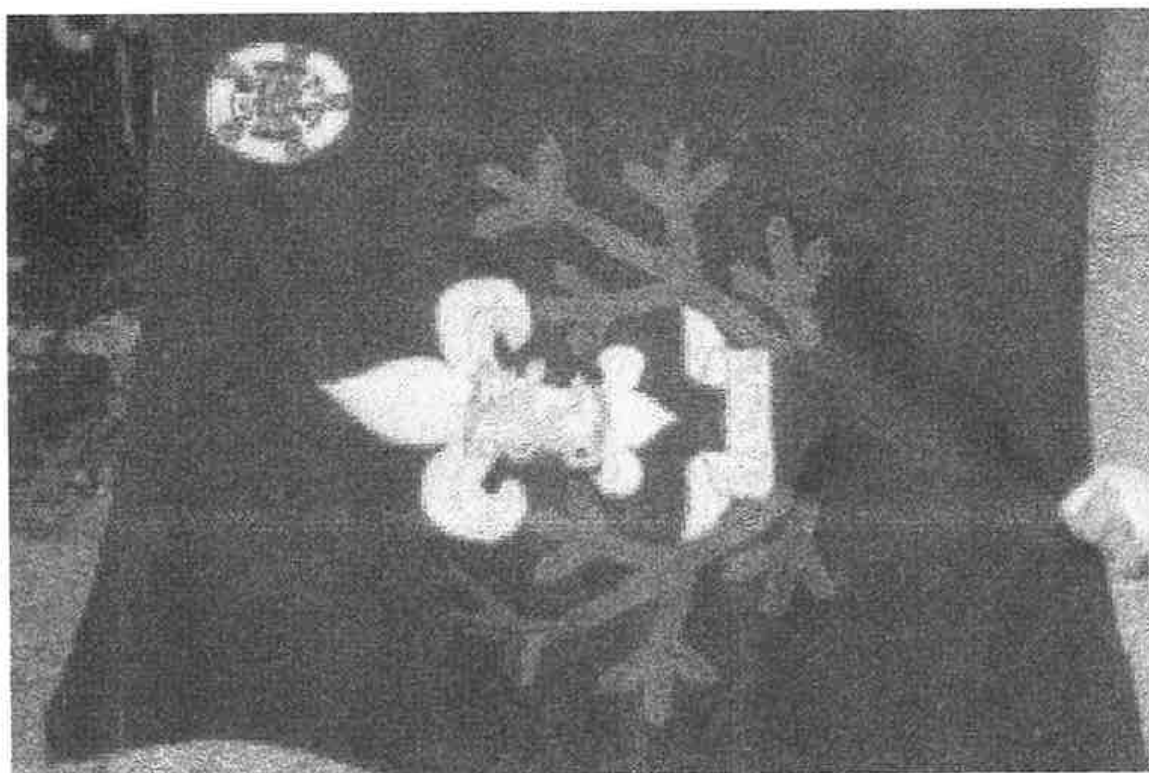
Alkanut Vapaussota katkaisi kuitenkin partiotoiminnan lähes kokonaan. Sodan jälkeen vuonna 1919 toimi maassa kuitenkin 43 lippukuntaa, joskin niiden jäsenmäärät olivat huomattavasti pienentyneet. Viipurilaisista lippukunnista mainittakoon Karjalan Sissit, Korvenpojat (myöhemmin Viipurin Metsänkävijät), Papulan Partioveikot, Viborgs Scoutkår, Viborgs Svenska Girlscoutförening, Viipurin Metsäsissit, Viipurin NMKY:n Toimenpojat, Viipurin Suomalaisen Lyseon Eräpojat, Viipurin Suomalaiset Partiotytöt (vuodesta 1930 Viipurin Tyttöpartio) ja Viipurin Uuden Yhteiskoulun Partioijat, joten lippukunnista ei ollut puutetta Karjalan pääkaupungissa. Myös valtakunnallinen keskusorganisaatio muotoutui näinä vuosina.

Toiminta, jonka tunnusmerkkejä olivat partiopukujen- ja -huivien lisäksi lie-rihatut ja erityiset partiosauvat, poikkesi jossain määrin nykyisestä toiminnasta, sillä eihän ollut käytettävissä kuin alkeellisia retkeily- ja leirivarusteita. Lisävarusteina olivat myös vartioitten itse tehdyt viirit, joitten lisäksi lippukunnilla oli komeat omat lippunsa, joita käytettiin paraateissa ja juhlissa, kuten esimerkiksi lupauksenantotilaisuuksissa. Suosittuja toimintomuotoja olivat erilaiset urheiluharrastukset sekä osittain nykyisen kaltaiset merkkisuoritukset. Marsseja ja näytöksiä järjestettiin usein suuren innostuksen vallassa. Liput olivat tavallisesti taiteilijoiden suunnitteleamia ja ne vihittiin juhlallisesti käyttöön. Mainittakoon esimerkiksi, että Viipurin Tyttöpartio sai ensimmäisen lippunsa 27.3.1919 ja uuden lipun vuonna 1937. Tämä lippu jäi Viipuriin, mutta sen kopio (joka nyt on Partiomuseossa) vihittiin Helsingissä vuonna 1950. Toimenpoikien ensimmäinen lippu vihittiin v.1920 (sen kopio luovutettiin Lahden NMKY:lle sotien jälkeen). Korvenpoikien (Metsänkävijät) ensimmäinen lippu vihittiin vuonna 1921 ja uudempi, taiteilija Joel Asikaisen piirtämä Metsänkävijälippu vuonna 1927. Nykyinen lippu on myös Asikaisen piirtämä vuodelta 1949.

Suuri innostus leimasi alkuvuosia, ja etenkin Toimenpojat, Viipurin Tyttöpartio (VTP) ja vuonna 1924 Suomen Metsänkävijäliittoon liittynyt Viipurin Metsänkävijät (aikaisemmin Korvenpojat) vahvistivat toimintaansa aktiivisten ja tehokkaiden johtajien ansiosta. Monista Viipurin partiotoimintaan vaikuttaneista kannattaa mainita esimerkiksi Elli Karvinen (VTP), Reino Pentikäinen ja Aulis Lepistö (Toimenpojat), Erkki Karvinen, Ape Vistala ja Ilmari Vainio (Metsänkävijät) ja Reino Herranen (Karjalan Sissit), sekä ruotsinkielisellä puolella Ire-

Viipurin Tyttöpartion lippu vuodelta 1937. Pohjaväri on sininen.

Viipurin NMKY:n Toimenpoisien lippu vuodelta 1920. Pohjaväri on sininen.

ne Graevenitz (Wiborgs Scoutflickor) ja Max Alfthan (Wiborgs Scoutkår), mutta koska partiotoiminta on nuorten itsensä johtamaa toimintaa, listaan voitaisiin lisätä kymmeniä, jopa satoja nimiä.

Toiminnan tehostumiseen alkuvuosina vaikutti positiivisesti myös se, että syntyi useita erilaisia ryhmittymiä, joitten keskeinen kilpailu ja ryhmien sisäinen yhteistoiminta suuresti laajensi toimintamahdollisuuksia ja partiokoulutusta, esimerkiksi erilaisten kurssien, leirien ja kilpailutoiminnan muodossa. 1920-luvun alkupuolella partioliitot olivat sekä tyttö- että poikalippukuntia käsittäviä seka-liittoja, mutta myöhemmin lippukuntien joukossa sekalippukunnat hävisivät, ja tyttö- ja poikalippukuntien toimintaa väritti erilaisten toimintamuotojen erikoistuminen. Viipurissa toimivat ruotsinkieliset pojat ja tytöt samassa lippukunnassa (Wiborgs Scoutkår) vuosina 1920-1932. Viidensillä partiopäivillä vuonna 1920 oli toiminta Suomessa jakaantunut kolmeksi eri partioliitoksi: Suomen Partioliitto, Finlands Svenska Scoutbrigad (vuodesta 1922 alkaen Finlands Svenska Scoutförbund, FSSF) ja Suomen Vapaa Partiorryhmä -Finlands Fria Scoutbrigad (SVPR-FFSB). Virallisen partio-organisaation oheen syntyi myös aatteellisia yhteistyöryhmiä kuten Päiväpoikien Liitto, NMKY:n partiorryhmä, Metsänkävijäin Liitto ja Partiosissit, joihin yhtyivät samaa nimeä tai tunnuksia kantavat lippukunnat. Näitten ryhmien yhteistoiminnasta hyötyivät myös niihin kuuluneet viipurilaiset lippukunnat.

Alkuvuosina usein kaupungilla näkynyt marssi- ja esiintymistoiminta, kuten paraatit itsenäisyyspäivinä, Yrjönpäivänä, yhteiset toripäivät, leirinäytökset Huusniemessä, Havin valleilla ja Tervaniemellä oli kuitenkin vain vähäinen näkyvä osa Viipurin partiotoimintaa, sillä pääosan toiminnasta muodosti kuitenkin toiminta maastossa, retkillä, leireillä, vaelluksilla ja erilaisissa maastokilpailuissa, joita Partiopiirin alueella järjestettiin runsaasti. Vuoden 1929 näyteleirillä kerättiin varoja Englannin Jamboreen matkaa varten. Myös järjestettiin yhteisiä ”herätysretkiä” maaseudulle, missä niitten seurauksena virisi runsaasti partiotoimintaa. Vuonna 1926 järjesti Viipurin Suomalainen Tyttöpartio erityisen teatterijuhlan.

Retkeily- ja leiripaikkoja olivat useimmille lippukunnille Härkävuoren-Laihalammen maasto, Karisalmi, Seivästö, Talin Lyykylä, Lihaniemi, Papula, Markkovilla, Monrepos ja Ventelä, vain suosituimmat kohteet mainitakseni. Retken suunnan määräsi usein se, että kohteessa oli jonkin lippukunnan jäsenen tai tukijan kesämökki, maja tai vastaava. Lippukuntien vähitellen vaurastuttua omatoimisen varainhankinnan tai lahjoitusten kautta syntyi porukoille omia leirialueita ja majoja. Niinpä esimerkiksi Wiborgs Scoutkår’illa oli maja Kämärällä ja Viipurin Tyttöpartiolla maja (vuodesta 1932) Lyytikälän siirtolapuutarhassa. Toistuvia, suosittuja leiripaikkoja olivat mm. Santasaari Säkkijärven Vilaniemessä (Metsänkävijät ja Saaren Sissit), Talin Lyy-

Viipurin Metsänkävijät v. 1927.

kylä (Toimenpojat ja Wiborgs Scoutkår) ja Simolan Ruokojärvi (VTP).

Lippukunnat järjestivät omia leirejä lähes joka vuosi, mikäli erilaisia liittoleirejä tai järjestön yhteisiä leirejä ei kyseisenä vuosina ollut. Käytettävissä olevien tietojen mukaan eri lippukunnat osallistuivat oli mm. seuraaville leireille tai järjestivät oman leirin:

Metsänkävijät: 1919 Suomen Partiopoikaliiton leirillä Porvoossa, 1920 Yli-vedellä, 1921 Sairalassa, 1922 SPL:n leirillä Tampereella, 1924 Launatjoen Koskelanjoella, Karjalan partiopiirin leirillä Lappeenrannan Linnansaaressa, 1926 Säkkijärven Santasaassa, 1927 Suomen Metsäkävijäliiton leirillä Aulangon Laukkaniemessä, 1928 Karisalmen Torakkalammella, 1929 Punkaharjun Kauvonniemessä, 1930 ja 1931 Säkkijärven Santasaassa, 1932 Sievästössä, ja 1933 Viipurin Metsänkävijöitten järjestämä Metsänkävijäliiton leiri Säkkijärven Santasaassa, 1934 Muolaan Hotakassa ja Karjalan Partiopiirin leirillä Joutsenon Honkilahdessa, 1935 SPL:n Kalevalaleirillä Lohjalla, 1936 Kultaranta-leirillä Naantalissa, ja 1939 Lyykylässä ja Säkkijärven Santasaassa.

Kuten yllä esitetystä yhden lippukunnan luettelosta käy ilmi, leiritointia oli varsin vilkasta, kun vielä muistaa, että niiden ohessa osallistuttiin myös kansanvälisille Jamboree leirille ja lippukunnan vartiot järjestivät lisäksi omia talvi- ja kesäleirejään.

Valitettavasti ei tämän kirjoittajalla ole vastaavaa täydellisempää listaa muit-
ten lippukuntien leireistä, mutta mainittakoon tässä joitakin:

Viipurin NMKY:n Toimenpojat: 1919 SPL:n liittoleirillä Porvoossa, 1920 NMKY:n liittoleirillä Turussa, 1921 löydettiin leiripaikaksi Talin Lyykylä, jos-
sa joka kesä järjestettiin leirejä siten, että teltat ja muut leirivarusteet tuotiin pai-
kalle ja leiriläiset vaihtuivat tavallisimmin viikoittain. Vuonna 1929 NMKY:n
liittoleirillä Turun Harvassa, 1932 Sinisen Partioliiton liittoleirillä Savonlinnan
Kaupinsaaressa, 1936 Kultarantaleirillä Naantalissa ja 1938 talvileiri Antrean
Kuorikoskella.

Wiborgs Scoutkår ja Wiborgs Scoutflickor: 1919 Ventelässä (tytöt), 1920 Li-
haniemessä (pojat), 1925 Verlassa (tytöt), 1934 Lauttasaaren suurleiri. Muita
leiripaikkoja olivat Kämärä, Juustila, Tali, Päätilä ja Lyykylä, jossa v.1927 Wi-
borgs Scoutkår järjesti Finlands Svenska Scoutförbundin liittoleirin.

Viipurin Tyttöpartio (VTP): 1923, -24, -25 Nuoraalla, 1927 Karisalmen Ka-
risaaressa, 1930 Simolan Ruokojärvellä, 1931 Pohjoismainen johtajaleiri Ke-
ruulla.

Karjalan Sissit: leirialueena Perkjärven Särkjärvi

Myös muut viipurilaislippukunnat järjestivät omia leirejään ja osallistuivat
Karjalan Partiopiirin leiri- ja muihin toimintoihin. Valitettavasti näistä ei ole saa-
tavilla tarkempaa dokumentointia, sillä kaikkihan jäi Viipuriin.

Retkeily oli viipurilaislippukunnissa viikoittaista ja suuntautui varsin usein
kaupungin lähimaastoon erilaisten partiotaitojen opettelun muodossa. Tällaisia
retkikohteita olivat esimerkiksi Tammisuo, Papula, Tienhaara, Maaskola (Peri-
lampi) ja Monrepos. Talvisin Viipurinlahden jää (joka kevätpuolella oli lujaa ja
kirkasta) houkutteli luistimilla ja potkukelkoilla retkille lahden saaristoon ja ran-
noille. Suosittuja retkikohteita olivat silloin mm. Pappilanniemi, Lihaniemi, Tan-
huvaara ja Venäjänsaari.

Pitemmät ja useampia päiviä kestäneet varsin monen lippukunnan retket suun-
tautuivat Härkävuoren-Laihalammin maastoon, jonne oli rakennettu havuma-
joja ja laavuja sekä Ventelään. ”Muodissa” olivat myös pitkät vaellukset kuten
Metsänkävijöiden Taipalsaaren ja Joensuun pyörämatkat ja Scoutkår’in ”patik-
kamatkat” Antrean ja Imatralle sekä 10 tunnissa tehty vaellus Wiipuri-Laurit-
sala-Wiipuri (70 km) ja Toimareitten polkupyörävaellukset Wiipuri-Lappeen-
ranta-Imatra-Wiipuri ja Wiipuri-Punkaharju-Wiipuri, vain joitakin mainitakseni.

Vaelluksina voitaisiin myös pitää tavallisesti Viipurista Lähteneitä kilpailu-
muotoisia Maakuntaviestejä, joissa 20-30-miehiset lippukuntien pyöräilyjouk-
kueet ottivat mittaa toisistaan, matkan pituuden vaihdellessa. Maakuntaviestiin
kuului myös mukana kuljetettava sanoma, jonka oli antanut joku merkkihenki-
lö, jolta sitä erityisesti käytiin pyytämässä ja jolle se tuotiin. Eri aikakirjoista on
löytynyt seuraavat tiedot Maakuntaviesteistä:

<i>vuosi</i>	<i>sanoman antaja</i>	<i>tiedossa oleva pituus</i>	<i>lpk:ia</i>	<i>poikia</i>	<i>maali</i>
I 1934	maaherra A. Manner	1500 km	15		Viipuri
II 1935	kenraali H. Öhqvist	1561 km	17	115	Viipuri
III 1936	piispa Y. Loimaranta	1841 km		250	Viipuri 114 t 7 min
IV 1937	pres. P-E. Svinhufvud				Markkovilla
V 1938	Mars. C. G. Mannerheim				Hki Kaivopuisto

Erilaiset partiotaitokilpailut lippukuntien ja vartioitten välillä olivat myös kovasti suosiossa. Viipurilaisten lippukuntien keskuudessa niistä tunnetuin oli konsuli Starckjohannin lahjoittamasta Yrjänä-patsaasta käyty vartioitten välinen kilpailu. Niitä käytiin kerran vuodessa 30-luvun molemmin puolin (ensimmäinen v.1926). Kilpailupaikat ja tehtävät vaihtelivat vuosittain, mutta mainittakoon suunnistus, ensiapu, viestitys, pelastusköyden heitto, teltan pystytyskilpailu, erilaiset pioneerityöt, Kim-leikin erilaiset muodot jne. Kilpailuysikkönä oli erityinen kilpailuvartio, jonka vahvuus oli 1+6. Toimenpoikien kilpailuvartiot olivat näissä kilpailuissa menestyksellisiä ja Yrjänä-patsas pyrki jäämään Toima-reiden kilpailukaappiin. Näistäkin kisoista on vain muutamista jäänyt tuloksia. Niinpä vuonna 1928 (III Yrjänäkilpailu) järjestys oli: 1. Toimenpojat, 2. Kotkat, 3. Metsänkävijät, ja 14.9.1930 järjestys oli: 1. Toimenpojat I, 2. Viipurin Metsänkävijät I, 3. Toimenpojat II, 4. Viipurin Metsänkävijät II, 6. Wiborgs Scoutkår. Vuonna 1933 järjestys oli: 1. Toimenpojat I, 2. Toimenpojat III, 3. Metsänkävijät, 4. Toimenpojat II, 5. Kotkat, 6. Wiborgs Scoutkår, 7. Metsänkävijät II. Kilpailujen järjestäjänä toimi Viipurin paikallisneuvosto.

Uutuutena tuli Suomen Metsänkävijäliiton Sähkösanomakilpailu (vuodesta 1926 lähtien), johon kunkin paikkakunnan Metsänkävijälippukunnan luonnolliset vartiot osallistuivat tehtävien suoritukseen ja kysymysten vastaamiseen kotipaikkakunnillaan. Kilpailutehtävät lähetettiin heille sähkösanomalla ja suoritusten pisteet ja vastaukset toimitettiin järjestäjälippukunnalle kisa-ajan kulu-
tua umpeen taas sähköitse, jolloin myös vastauksen nopeus vaikutti lopputulokseen. Näitä kilpailuja järjestettiin vuosittain ja niitä järjestetään edelleenkin, joskin Internetin ja faxin käyttö on korvannut sähkösanoman, kisan nimen säilyessä entisenään.

Paitsi lippukuntien välisiä partiotaitokilpailuja oli kullakin lippukunnalla omia vastaavia kilpailuja ja erilaisia koulutustilaisuuksia ja kursseja, kuten esimerkiksi sairaanhoitokursseja, kartanpiirustuskursseja, liikennemerkkikursseja, palokuntalaiskursseja, solmukursseja, kokkikursseja jne. Yhteiskunnallisina työmuotoina olivat erilaisten hyväntekeväisyysmerkkien myynnit. Tällaisia olivat

esimerkiksi vappukukka, keuhkotauti- ja tuberkuloosimerkit ja sokeainkukka. Kerättiin myös joulupaketteja kaupungin ja rajaseudun köyhille.

Lähes kaikilla lippukunnilla oli omat lehtensä ja joissakin lippukunnissa eri vartioillakin oli lehtensä. Tämä lehtiperinne on jatkunut nykypäiviin ja viipurilaislippukuntien jatkajalippukunnat ovat jatkaneet näitten julkaisemista. Niinpä ilmestyy jatkuvasti Metsänkävijöiden v.1919 aloitetun Korvenkaikun jatkaja Posse (nimi muutettiin 1962), VTP:n vuonna 1922 aloitettu Pirinä, jota jatkaa seuraajalippukunnan Muuttolintujen Uusrääkkä, ja Toimenpoikien monisteena julkaistu Eräviesti (laajat 10-vuotisjulkaisut).

Myös kaikenlaista urheilutoimintaa harjoitettiin, hiihdon, suunnistuksen ja palloilun ollessa erityissuosiossa. Lippukunnat osallistuivat mm. Viipurin Hiihtoihin sekä henkilökohtaisiin lajeihin että etenkin viesteihin eri ikäsarjoissa. Toimarit osallistuivat kilpailuihin Viipurin NMKY:n joukkueina, jotka saavuttivat myös menestystä.

Metsänkävijät olivat puolestaan innostuneet jää- ja jalkapalloiluun voittaen mm. vuonna 1927 viipurilaisten lippukuntien jääpallomestaruuden. Samana vuonna voitettiin jääpallossa myös Helsingin Metsänkävijät ja Saimaan Vartiot Lappeenrannassa. Jalkapallossa Viipurin Metsänkävijät voittivat mm. vuonna 1926 Kotkat luvuin 1-0 ja Wiborgs Svenska Scoutkår'in luvuin 13-1.

Viikoittainen toiminta tapahtui kunkin lippukunnan kokouspaikassa ("kolo" tai "pesä"), jona partiotoiminnan alkuvuosina olivat koulujen tilat. Ruotsinkielisillä lippukunnilla esimerkiksi oli Ruotsalaisen Lyseon tiloissa oma huone, ja he saattoivat tarvittaessa käyttää koulun voimistelusalua isompiin tilaisuuksiin. Useitten eri kokouspaikkojen jälkeen Wiborgs Scoutflickor löysi kokoustilat vanhankaupungin alueelta, ensin Karjaportinkadulta ja sitten Vahtitorninkadulta. Vastaavasti aloitti Viipuri Tyttöpartio Tyttölyseon tiloissa, jatkoi vuonna 1931 Viipurin Suomalaisen Säästöpankin talossa ja viimeiset kokouspaikat olivat Kimmossa ja Alfayhtiössä. Metsänkävijät (aluksi Korvenpojat) aloittivat toimintansa vuosina 1917-19 Viipurin Klassillisen Lyseon toverikunnan kokoushuoneessa siirtyen sen jälkeen Viipurin Keskuskansakoululle. Sieltä he palasivat takaisin Klassilliseen Lyseoon, sitten Papulan Kansakouluun, saaden oman Pesän vuonna 1930 Pesosen talon kellarissa. Vuosina 1931-32 Pesä oli karamellitehdas Otsakorpi-Siriuksen konttorihuoneistossa Otavankatu 10 vakiintuen sitten Karjalankatu 9 kellariin vuosiksi 1933-39. Lippukunnan läntisten yksikköjen erottua omaksi lippukunnakseen (Linnan Metsänkävijät), oli näillä kokouspaikkana Neitsytniemen kansakoulu. Voisi sanoa, että parhaiten olivat kokouksita-asiat Toimenpojilla, joilla oli käytettävissään lähes koko sodanedellisen ajan venäläisestä kirkosta uudelleen muotoilu NMKY:n Toimelan rakennus (toiminta alkoi Pohjolankadun NMKY:llä). Ns. sinisten lippukuntien kokoustilatilanne oli yleensä parempi kuin muiden, koska NMKY:llä ja seurakunnilla oli runsaasti

Viipurin Metsänkävijöitten lippu edesmenneen lippukunnanjohtajan Erkki Karvisen haudalla hänen 100-vuotismuistopäivänään. Kirjoittaja pitämässä puhetta.

omia tiloja. Sama pätee myös näiden lippukuntien taloudelliseen taustatukeen. Muista sinisistä lippukunnista Toimareista syntyneillä Karjalan Sisseillä oli kokoustilat aluksi Papulan Kansakoululla ja myöhemmin Edenissä, kun taas Saaren Sisseillä se oli Uuraan Yhteiskoululla. Rauhalan Metsänpojat sen sijaan pitivät kokouksiaan varsin ”eksoottisissa” paikoissa kuten Koivuniemen saunassa, Laurinmäen rukoushuoneella ja Honkaniemen entisessä kanalassa.

1930-luku oli vilkkainta partiotoiminnan ja kasvun aikaa. Sen seurauksena useat lippukunnat jakaantuivat useammiksi ja niiden toiminnan laajentumisen seurauksena syntyi useita uusia lippukuntia Viipurissa. Niinpä Toimenpoikien toiminnan seurauksena syntyivät Saaren Sissit Uuraaseen (1933), ja Kalevan Siniset 1936 Tuomikirkkoseurakuntaan. Näihin voitaisiin lisätä vielä jo vuonna 1927 itsenäistynyt Rauhalan Metsänpojat. Lisäksi toimi Tienhaarassa Eräsudet. Viipurin Tyttöpartiosta ”syntyivät” Karjalan Taivalajat (1932) ja Viipurin Viireät (1935). Vuonna 1939 tehtiin myös päätös suuren VTP:n jakamisesta kolmeksi lippukunnaksi, sillä sen jäsenmäärä oli kasvanut yli kolmensadan. Tämä ei kuitenkaan sodan syttymisen johdosta toteutunut. Vuonna 1933 jäseniä oli

399. Vastaavasti kasvanut Viipurin Metsänkävijät jakaantui kahdeksi siten, että ”läntiset yksiköt” olivat Linnan Metsänkävijöitä. Uusia tyttölippukuntia olivat vielä Kelkkalan Partiotytöt, Karjalan Sinipiiat ja Saaren Tytöt Uuraassa sekä Visatytöt. Yhteensä oli Viipurissa toiminnassa 1939 sodan syttyessä 6 partiotyttölippukuntaa ja 10 partiopoikalippukuntaa (*Lähde: Suomen Partioliike 1910-60*). Toiminta oli lippukunnissa laajennut myös nuorempiin ikäluokkiin, pojissa sudenpentuihin ja tytöissä tonttuihin, ikärajan ollessa tavallisemmin 11 vuotta. Vanhemmat partiolaiset taas siirtyivät noin 18 vuoden iässä tarpojiin (tytöt) tai valtajiin ja eräpoikiin (pojat).

Vuonna 1939 saivat Viipurin partiolaiset Viipurin kaupungilta käyttöönsä kaupungin kauppaneuvos E. V. Sellgreniltä testamenttilahjoituksena saaman Venäjänsaaren uljaine linnamaisine rakennuksineen. Sinne suunniteltiin seuraavaksi kesäksi laajaa kesätoimintaa. Sota esti näiden suunnitelmien toteutumisen.

Partiotoiminta jatkosodan aikana Viipurissa.

Kun jatkosodassa Viipuri vallattiin takaisin ja siviiliväkeä alkoi muuttaa kaupunkiin, tuli joukossa myös entisiä viipurilaisia partiolaisia, jotka kokoontuivat yhteen ja toimivat aluksi kaikki yhdessä viipurilaisina partiolaisina. Vähitellen toiminta laajeni ja hajosi v.1942 eri lippukunniksi. Toimintaa jatkoivat Viipurin Metsänkävijät, Viipurin Kotkat, Viipurin Tyttöpartio ja Viipurin NMKY:n Toimenpojat. Näistä kolmen ensimmäisen jäsenmäärä kasvoi nopeasti ja Vaasankatu 1:n, As Oy Pontuksessa NMKY:n oppilaskodin tiloissa toimintaansa jatkaneella Toimenpoikien lippukunnalla oli kolme vartiota. Metsänkävijät sai käyttöönsä raunioina olevan Pantsar-yhtiön kivisen kerrostalon Pantsarlahdessa, jonka kellarikerrokseen kunnostettiin usean sadan neliön kokoustilat toimintaa varten. Toiminnassa oli 5 vartiota, joista 4 toimi näissä tiloissa ja yksi (Pyyvartio) Karjalan kaupunginosassa eli Loikkasessa. Vuoteen 1943 mennessä vartioitten määrä oli kasvanut jo 7:ksi. Lisäksi oli toiminnassa vireä pikkupoikien sudenpentuparvi. Myös Kotkilla, joitten Kolo oli lääninhallituksen talossa, oli useampia toimivia vartioita, joista osa erkani sittemmin omaksi lippukunnakseen, Viipurin Nuotioveikoksi (1943). Suuresti kasvaneen Viipurin Tyttöpartion Lyytikälän maja oli tyttövartioitten ahkerassa käytössä, ja lippukunnalla oli tiloja käytössä myös Tyttölyseolla. VTP järjesti myös lastenjuhlan Viipurin Kaupunginteatterissa v.1943. Yrjönpäiviä lupauksenantotilaisuuksineen vietettiin normaaliin tapaan lippukunnissa, esim. Metsänkävijät Pantsarin raunioituneella katolla.

Eräänä sota-ajan erikoisuutena voitaisiin mainita se, että esimerkiksi Metsänkävijöiden lippukunnanjohtajina toimi yhä nuorempia poikia, sillä edelliset vetäjät joutuivat yksi toisensa jälkeen rintamalle. Lippukunnanjohtajaksi siirtyi

15-16-vuotias partiojohtaja. Tästä huolimatta, tai ehkä sen ansiosta, lippukunnan toiminta sodanaikaisessa Viipurissa oli ehkä sen toiminnan kukoistavinta.

Lyytikkälän maja oli myös viipurilaisen sodanaikaisen partioyhteistyötoiminnan keskus ja sinne kokoonnuttiin usein yhteiselle iltanuotiolle. Suositumpia retkeily- ja leirintäkohteita olivat kuten ennen sotaakin Härkävuoren-Laihalammen seutu ja Ventelä sekä kaupungin itäpuolella Huumola ja Summa, ehkä sen historiallisen taistelukenttämaineen takia, sillä alue oli täysin tuhottu.

Talvella kohteena oli myös Venäjänsaari, ja hiihtokilpailuja järjestettiin innokkaasti Papulassa. Myös monenlaista muutakin kilpailu- ja urheilutoimintaa järjestettiin, jää- ja pesäpalloa etunenässä. Säilyneiden ”historiankirjojen” mukaan Metsänkävijät, eli Mänkijät, hallitsivat urheilutoimintaa voittaen lippukuntien keskeiset ottelut jääpallossa, ja aikakirjoista löytyi myös maininta että pesäpallossa Mänkijät löi Viipurin Sotilaspojat luvuin 44-0.

Kun Viipuri jälleen jatkosodassa menetettiin, jäivät kaikkien lippukuntien vauriolla keräämät tavarat ja arkistot Viipuriin jo toisen kerran, jonka johdosta tietojen kerääminen partiotoiminnasta rakkaassa Viipurissamme on ollut erittäin vaikeaa ja osittain mahdotontakin, sillä tänään suurin osa asioita vielä muista- neista on jo poistunut joukostamme.

Sodan jälkeen hajosivat Viipurin partiolaiset ympäri jäljellä olevaa Suomea ja saivat toiminnoillaan syntymään uusia lippukuntia. Helsinkiin siirtyneet Viipurin Metsänkävijät ja Viipurin Tyttöpartio jatkoivat toimintaansa omilla nimillään. Viipurin Tyttöpartio muutti myöhemmin (1973) nimensä Muuttolinnuiksi, ja tämä lippukunta jatkaa tällä hetkellä (sekalippukuntana) toimintaansa Espoon Matinkylässä. Viipurin Metsänkävijät jatkaa ainoana luovutetusta Karjalasta siirtyneenä lippukuntana edelleen omalla nimellään toimintaa Helsingin Myllypurossa. Lippukunnan jäsenmäärä on tällä hetkellä noin 50.

LÄHDELUETTELO

:

Suomen partioliike 1910-1960 (WSOY 1960), Wiborg Nyheter 1/1988 ja 1/2002, Elli Karvinen: Muistoja Viipurin tyttöpartiosta (Viipurilainen kertoo viipurilaiselle, Gummerus 1989), Eräviestit 1947, 1957 ja 1967, Eräviesti, Viipurin NMKY:n Toimenpojat 75 vuotta (1992), Juhla-Posse, Viipurin Metsänkävijät 1917-1967, Juhlaposse, Viipurin Metsänkävijät 80v. (1997).

Haastattelut: *Viipurin Toimenpojat*: Olavi Eholuoto, Aulis Hakkarainen, Heikki Poutanen ja Heikki Reijonen; *Wiborgs Scoutkår*: Per-Eric Floman; *Viipurin Metsänkävijät*: Pentti Kaksonen, Mauno Porkka ja Kalevi Römpötti; ja *Viipurin tyttöpartio*: Anneli Saari.